

KARTA PRZEDMIOTU (SYLABUS)¹

OPIS PRZEDMIOTU

Kod przedmiotu		Nazwa przedmiotu	Biochemia z elementami chemii	
0912/UTH/WNMinOZ/ST-NST/B1			Biochemistry with elements of chemistry	
Język wykładowy		Polski		
Rok akademicki		2021/2022		
Kierunek w zakresie		Lekarski		
Poziom studiów		Studia jednolite magisterskie		
Profil studiów		Ogólnoakademicki		
Forma studiów		Stacjonarne/Niestacjonarne		
Semestr/ semestry		II, letni; III zimowy, IV letni		
Przynależność do grupy zajęć		Moduł B: Naukowe podstawy medycyny		
Status przedmiotu		Obowiązkowy		
Formy realizacji zajęć dydaktycznych, wymiar, punkty ECTS		Forma zajęć	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Liczba punktów ECTS
		Wykład	55 h	15 ECTS
		Ćwiczenia	40 h	
		Ćwiczenia laboratoryjne	85 h	
Powiązanie przedmiotu	z profilem studiów ²	Przedmiot związany z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową i uwzględnia udział studentów w zajęciach przygotowujących do prowadzenia działalności naukowej. Przedmiot kształtuje wiedzę i umiejętności w zakresie naukowych podstaw medycyny.		12 ECTS
	z dyscypliną ³	Nauki medyczne		12 ECTS
Forma nauczania ⁴		Tradycyjna: zajęcia w siedzibie Uczelni		
Wymagania wstępne		Realizacja efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności, kompetencji społecznych z poprzednich semestrów studiów.		
Jednostka prowadząca		Wydział Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu		
Koordynator		Dr n. med. Anna Szade-Klimasińska		
Adres strony internetowej pjo		https://wnminoz.uniwersytetradom.pl/		
Adres e-mail, telefon koordynatora		a.szadeklimasinska@uthrad.pl, 48 3617888		

**EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE, REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH, WERYFIKACJA
EFEKTÓW UCZENIA SIĘ**

Cel kształcenia:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapoznanie studentów ze strukturą molekularną i metabolizmem organizmu ludzkiego w stanie zdrowia i choroby. 2. Wyeksponowanie wiedzy biochemicznej, przydatnej w dalszym studiowaniu nauk medycznych. 3. Przygotowanie absolwenta do studiowania ustawicznego w przebiegu całej aktywności zawodowej.
Treści programowe. Wykłady⁵	<ol style="list-style-type: none"> 1. Związki energetyczne, budowa i znaczenie związków organicznych ,prekursorów aminokwasów. 2. Aminokwasy. 3. Peptydy. 4. Białka. 5. Enzymy. 6. Lipidy. 7. Węglowodany. 8. Cykle, przemiany biochemiczne. 9. Translacja, transkrypcja, budowa i rola genomów, elementy genetyki. 10. Wirusy. 11. Hormony. 12. Neurobiochemia, cząsteczki sygnałowe. 13. Gospodarka wodnoelektrolitowa. 14. Równowaga kwasowo-zasadowa. 15. Biochemia krwi. 16. Biochemia przewodu pokarmowego. 17. Biochemia nerek. 18. Witaminy - rola w organizmie. 19. Integracja procesów metabolicznych w organizmie, stan głodu, sytości, reakcje towarzyszące.
Treści programowe: Ćwiczenia	<ol style="list-style-type: none"> 1. Związki energetyczne Utlenianie tkankowe. 2. Aminokwasy, przemiany, fizjologia, stany patologiczne. 3. Peptydy, rola peptydów aktywnych biologicznie w stanach fizjologii, stany patologiczne. 4. Białka, biosynteza, struktury, warunki fałdowania, znaczenie fizjologiczne, katabolizm, anabolizm, stany patologiczne. 5. Enzymy. Klasyfikacja enzymów. Budowa i rola kofaktorów, kinetyka reakcji enzymatycznej, mechanizmy regulacji przemian enzymatycznych. Stany patologiczne związane z przemianami enzymatycznymi. 6. Węglowodany, podział, synteza, przemiany węglowodanów, stany fizjologiczne i patologiczne. 7. Lipidy, budowa, metabolizm, znaczenie fizjologiczne, stany patologiczne. 8. Mapa metaboliczna, cykle przemian, Krebsa, mocznikowy, Coriego, Rapoport-Lueberinga. 9. Budowa i przemiany kwasów nukleinowych, nukleotydy purynowe i pirymidynowe budowa genomu. Replikacja. Transkrypcja. 10. Wirusy. Interferon, budowa, znaczenie medyczne. 11. Hormony podwzgórza, przysadki, obwodowe, znaczenie fizjologiczne, stany patologiczne. 12. Neurobiochemia, szlaki sygnałowe, neurotransmitery znaczenie fizjologiczne, stany patologiczne 13. Gospodarka wodnoelektrolitowa, znaczenie fizjologiczne, stany patologiczne. 14. Równowaga kwasowo-zasadowa, fizjologia, stany patologiczne, gazometria. 15. Krew – składniki, funkcje, krew – transport gazów, biochemia krwi, biochemia krwinki czerwonej, budowa i metabolizm hemoglobiny. 16. Biochemia przewodu pokarmowego w stanie zdrowia i choroby. 17. Funkcje biochemiczne nerki w stanie zdrowia i choroby. 18. Witaminy, rola w organizmie. 19. Integracja procesów metabolicznych w organizmie, stan głodu, sytości, reakcje towarzyszące wysiłkowi fizycznemu.

Treści programowe: Ćwiczenia cd.	<p>20. Kancerogeneza. Ksenobiotyki a kancerogeneza. Metabolizm komórki nowotworowej.</p> <p>21. Wolne rodniki tlenowe w patogenezie chorób.</p> <p>22. Wpływ narkotyków na organizm człowieka.</p> <p>23. Metabolizm i działanie etanolu.</p> <p>24. Czynniki warunkujące utrzymanie homeostazy ustrojowej.</p> <p>25. Stres oksydacyjny a potencjał antyoksydacyjny organizmu.</p> <p>26. Mechanizmy procesu starzenia.</p>
Treści programowe: Ćwiczenia laboratoryjne	<p>1. Oznaczanie parametrów biochemicznych w badanym materiale biologicznym.</p> <p>2. Interpretacja pod względem metody wykonania, techniki wykonania, błędu przed i po laboratoryjnego oraz laboratoryjnego.</p> <p>3. Interpretacja kliniczna otrzymanych wyników.</p> <p>4. Oznaczanie białek, rozdział frakcji białkowych, oznaczanie enzymów przewodu pokarmowego, enzymów nekrotycznych, sekrecyjnych, ekskrecyjnych, enzymów, komórek mięśniowych, oznaczanie lipidów, węglowodanów, kwasów nukleinowych.</p>
Metody dydaktyczne:⁶	<p>1. Wykład: Wykłady realizowane z wykorzystaniem technik multimedialnych</p> <p>2. Ćwiczenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omawianie i analiza zagadnień biochemicznych, aspektów biochemicznych przypadków medycznych z wykorzystaniem technik multimedialnych. <p>3. Ćwiczenia laboratoryjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oznaczanie parametrów biochemicznych w badanym, materiale biologicznym z wykorzystaniem spektrofotometru, analizatora biochemicznego, aparatów do elektroforezy i do rozdziału kwasów nukleinowych.
Rygor zaliczenia, kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się:	Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest osiągnięcie wszystkich wymaganych dla przedmiotu efektów uczenia się. Uzyskanie pozytywnych ocen ze wszystkich form zajęć wchodzących w skład przedmiotu jest równoznaczne z jego zaliczeniem i zdobyciem przez studenta przyporządkowanej przedmiotowi liczby punktów ECTS.
Sposób obliczania oceny końcowej:	<p>Sposób obliczenia oceny końcowej z przedmiotu określony został w Regulaminie studiów.</p> <p>Sposób obliczania oceny z poszczególnych form zajęć przedstawia się następująco: Wykład - zaliczenie 70% – uzyskanie oceny pozytywnej z ćwiczeń – 70%, zaliczenie kolokwium w formie pisemnej (70%).</p>

Efekty uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do efektów kierunkowych i formy zajęć ⁷				Metody weryfikacji efektów uczenia się	
Numer efektu uczenia się	Opis efektów uczenia się dla przedmiotu (PEU) Student, który zaliczył przedmiot (W) zna i rozumie/ (U) potrafi /(K) jest gotów do:	Kierunkowy efekt uczenia się (KEU) i stopień osiągnięcia	Forma zajęć	Forma weryfikacji (zaliczeń)	Metody sprawdzania i oceny
W1	Zna budowę prostych związków organicznych wchodzących w skład makrocząsteczek obecnych w komórkach, macierzy zewnątrzkomórkowej i płynów ustrojowych.	B.W10 +++	Wykład, Ćwiczenia, Ćwiczenia laboratoryjne	Zaliczenie w trakcie zajęć, kolokwium pisemne, wypowiedź ustna	Dyskusja dydaktyczna, wykonanie ćwiczeń, sprawozdania z danego ćwiczenia
W2	Zna budowę lipidów i polisacharydów oraz ich funkcje w strukturach komórkowych i pozakomórkowych.	B.W11 +++	Wykład, Ćwiczenia, Ćwiczenia laboratoryjne	Zaliczenie w trakcie zajęć, kolokwium pisemne, wypowiedź ustna	Dyskusja dydaktyczna, wykonanie ćwiczeń, sprawozdania z danego ćwiczenia
W3	Zna struktury I-, II-, III- i IV-rzędową białek oraz modyfikacje potranslacyjne i funkcjonalne białka oraz ich znaczenie.	B.W12 +++	Wykład, Ćwiczenia, Ćwiczenia laboratoryjne	Zaliczenie w trakcie zajęć, kolokwium pisemne, wypowiedź ustna	Dyskusja dydaktyczna, wykonanie ćwiczeń, sprawozdania z danego ćwiczenia
W4	Zna funkcje nukleotydów w komórce, struktury I- i II-rzędową DNA i RNA oraz strukturę chromatyny.	B.W13 ++	Wykład, Ćwiczenia, Ćwiczenia laboratoryjne	Zaliczenie w trakcie zajęć, kolokwium pisemne, wypowiedź ustna	Dyskusja dydaktyczna, wykonanie ćwiczeń, sprawozdania z danego ćwiczenia
W5	Opisuje podstawowe szlaki kataboliczne i anaboliczne, sposoby ich regulacji oraz wpływ na nie czynników genetycznych i środowiskowych.	B.W15 ++	Wykład, Ćwiczenia, Ćwiczenia laboratoryjne	Zaliczenie w trakcie zajęć, kolokwium pisemne, wypowiedź ustna	Dyskusja dydaktyczna, wykonanie ćwiczeń, sprawozdania z danego ćwiczenia
W6	Zna profile metaboliczne podstawowych narządów i układów.	B.W16 +++	Wykład, Ćwiczenia, Ćwiczenia laboratoryjne	Zaliczenie w trakcie zajęć, kolokwium pisemne, wypowiedź ustna	Dyskusja dydaktyczna, wykonanie ćwiczeń, sprawozdania z danego ćwiczenia
W7	Zna sposoby komunikacji między komórkami i między komórką a macierzą zewnątrzkomórkową oraz szlaki przekazywania sygnałów w komórce, a także przykłady zaburzeń w tych procesach prowadzące do rozwoju nowotworów i innych chorób.	B.W17 +++	Wykład, Ćwiczenia, Ćwiczenia laboratoryjne	Zaliczenie w trakcie zajęć, kolokwium pisemne, wypowiedź ustna	Dyskusja dydaktyczna, wykonanie ćwiczeń, sprawozdania z danego ćwiczenia
W8	Zna podstawy pobudzenia i przewodzenia w układzie nerwowym oraz wyższe czynności nerwowe, a także fizjologię mięśni prążkowanych i gładkich oraz funkcje krwi.	B.W20 +++	Wykład, Ćwiczenia, Ćwiczenia laboratoryjne	Zaliczenie w trakcie zajęć, kolokwium pisemne, wypowiedź ustna	Dyskusja dydaktyczna, wykonanie ćwiczeń, sprawozdania z danego ćwiczenia

W9	<i>Zna mechanizm starzenia się organizmu.</i>	<i>B.W23 ++</i>	<i>Wykład, Ćwiczenia, Ćwiczenia laboratoryjne</i>	<i>Zaliczenie w trakcie zajęć, kolokwium pisemne, wypowiedź ustna</i>	<i>Dyskusja dydaktyczna, wykonanie ćwiczeń, sprawozdania z danego ćwiczenia</i>
U1	<i>Potrafi obliczać stężenia molowe i procentowe związków oraz stężenia substancji w roztworach izosmotycznych, jedno- i wieloskładnikowych;</i>	<i>B.U3 +++</i>	<i>Ćwiczenia, Ćwiczenia laboratoryjne</i>	<i>Zaliczenie w trakcie zajęć, kolokwium pisemne, wypowiedź ustna</i>	<i>Dyskusja dydaktyczna, wykonanie ćwiczeń, sprawozdania z danego ćwiczenia</i>
U2	<i>Potrafi określać pH roztworu i wpływ zmian pH na związki nieorganiczne i organiczne.</i>	<i>B.U5 +++</i>	<i>Ćwiczenia, Ćwiczenia laboratoryjne</i>	<i>Zaliczenie w trakcie zajęć, kolokwium pisemne, wypowiedź ustna</i>	<i>Dyskusja dydaktyczna, wykonanie ćwiczeń, sprawozdania z danego ćwiczenia</i>
U3	<i>Potrafi przewidywać kierunek procesów biochemicznych w zależności od stanu energetycznego komórek.</i>	<i>B.U6 ++</i>	<i>Ćwiczenia, Ćwiczenia laboratoryjne</i>	<i>Zaliczenie w trakcie zajęć, kolokwium pisemne, wypowiedź ustna</i>	<i>Dyskusja dydaktyczna, wykonanie ćwiczeń, sprawozdania z danego ćwiczenia</i>
U4	<i>Potrafi posługiwać się podstawowymi technikami laboratoryjnymi, takimi jak analiza jakościowa, miareczkowanie, kolorymetria, pehametria, chromatografia, elektroforeza białek i kwasów nukleinowych.</i>	<i>B.U8 ++</i>	<i>Ćwiczenia, Ćwiczenia laboratoryjne</i>	<i>Zaliczenie w trakcie zajęć, kolokwium pisemne, wypowiedź ustna</i>	<i>Dyskusja dydaktyczna, wykonanie ćwiczeń, sprawozdania z danego ćwiczenia</i>
U5	<i>Potrafi obsługiwać proste przyrządy pomiarowe i oceniać dokładność wykonywanych pomiarów.</i>	<i>B.U9 +++</i>	<i>Ćwiczenia, Ćwiczenia laboratoryjne</i>	<i>Zaliczenie w trakcie zajęć, kolokwium pisemne, wypowiedź ustna</i>	<i>Dyskusja dydaktyczna, wykonanie ćwiczeń, sprawozdania z danego ćwiczenia</i>
U6	<i>Potrafi korzystać z baz danych, w tym internetowych, i wyszukiwać potrzebne informacje za pomocą dostępnych narzędzi.</i>	<i>B.U10 +++</i>	<i>Ćwiczenia, Ćwiczenia laboratoryjne</i>	<i>Zaliczenie w trakcie zajęć, kolokwium pisemne, wypowiedź ustna</i>	<i>Dyskusja dydaktyczna, wykonanie ćwiczeń, sprawozdania z danego ćwiczenia</i>
U7	<i>Potrafi dobierać odpowiedni test statystyczny, przeprowadzać podstawowe analizy statystyczne, posługiwać się odpowiednimi metodami przedstawiania wyników, interpretować wyniki metaanalizy i przeprowadzać analizę prawdopodobieństwa przeżycia.</i>	<i>B.U11 ++</i>	<i>Ćwiczenia, Ćwiczenia laboratoryjne</i>	<i>Zaliczenie w trakcie zajęć, kolokwium pisemne, wypowiedź ustna</i>	<i>Dyskusja dydaktyczna, wykonanie ćwiczeń, sprawozdania z danego ćwiczenia</i>
U8	<i>Potrafi planować i wykonywać proste badania naukowe oraz interpretować ich wyniki i wyciągać wnioski.</i>	<i>B.U13 ++</i>	<i>Ćwiczenia, Ćwiczenia laboratoryjne</i>	<i>Zaliczenie w trakcie zajęć, kolokwium pisemne, wypowiedź ustna</i>	<i>Dyskusja dydaktyczna, wykonanie ćwiczeń, sprawozdania z danego ćwiczenia</i>

K1	<i>Dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia oraz dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.</i>	<i>B.K4 ++</i>	<i>Ćwiczenia, Ćwiczenia laboratoryjne</i>	<i>Zaliczenie w trakcie zajęć</i>	<i>Metody podsumowujące: ocenianie ciągłe, metody formujące: obserwacja pracy studenta, dyskusja w trakcie zajęć.</i>
K2	<i>Korzysta z obiektywnych źródeł informacji.</i>	<i>B.K7 ++</i>	<i>Ćwiczenia, Ćwiczenia laboratoryjne</i>	<i>Zaliczenie w trakcie zajęć</i>	<i>Metody podsumowujące: ocenianie ciągłe, metody formujące: obserwacja pracy studenta, dyskusja w trakcie zajęć.</i>
K8	<i>Formułuje wnioski z własnych pomiarów lub obserwacji.</i>	<i>B.K8 +++</i>	<i>Ćwiczenia, Ćwiczenia laboratoryjne</i>	<i>Zaliczenie w trakcie zajęć</i>	<i>Metody podsumowujące: ocenianie ciągłe, metody formujące: obserwacja pracy studenta, dyskusja w trakcie zajęć.</i>

Literatura i pomoce naukowe⁸

Literatura podstawowa

1. Bańkowski E. 2000. *Biochemia*. Wrocław: Edra Urban & Partner.
2. Dembińska-Kieć A, Naskalski JW., Solnica B. 2017. *Diagnostyka laboratoryjna z elementami biochemii klinicznej*. Wrocław: Edra Urban & Partner.
3. Ferrier DR. 2018. *Biochemia*. Wrocław: Edra Urban & Partner.
4. Rodwell VW, Bender DA, Botham KM, Kennelly PJ, Weil A. 2018. *Biochemia Harpera*. Warszawa: PZWL.

Literatura uzupełniająca

1. Price CP, Christenson RH. 2010. *Medycyna Laboratoryjna oparta na faktach..* Wrocław: MedPharm.
2. Scott MG, Gronowski AM, Eby CS. 2007. *Medycyna laboratoryjna w praktyce –przypadki kliniczne*. Wrocław: MedPharm.

Nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się – bilans punktów ECTS

Udział w zajęciach, aktywność	Obciążenie studenta [h]		
	Inne godz. Kontaktowe (IGK)	Praca własna studenta: zajęcia bez nauczyciela (ZBN)	Zajęcia dydaktyczne
Udział w wykładach ⁹	-	-	55 h
Udział w ćwiczeniach	-	-	40 h
Udział w ćwiczeniach laboratoryjnych			85 h
Udział w konsultacjach	30 h	-	-
Przygotowanie się do wykładów/ćwiczeń/seminariów Przygotowanie do zaliczenia/egzaminu	-	240 h	-
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	30 h/ 1 ECTS	240 h/ 8 ECTS	180 h/ 6 ECTS
Punkty ECTS za przedmiot	15 ECTS ¹⁰		
Informacje dodatkowe, uwagi			
Wszystkie zajęcia odbywają się w siedzibie Wydziału NMiNoZ przy ul. Chrobrego 27			